Izvješće o provedbi Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. za 2022. godinu

ZADRA NOVA
Agencija za razvoj
Zadarske županije

31. ožujka 2023.

Sadržaj

Uvod 1

Izvješće o provedbi posebnih ciljeva 3

1. POTICANJE INDUSTRIJSKE TRANZICIJE PREMA NIŠAMA VISOKE DODANE VRIJEDNOSTI 3

2. STVARANJE SNAŽNOG MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA I POTICAJNOG POSLOVNOG OKRUŽENJA .5

3. POVEĆANJE ULOGE ZNANOSTI I ISTRAŽIVANJA U GOSPODARSTVU ZADARSKE ŽUPANIJE 7

4. RAZVOJ ZADARSKE ŽUPANIJE KAO PREPOZNATLJIVE DESTINACIJE ODRŽIVOG, PAMETNOG I CJELOGODIŠNJEG TURIZMA 9

5. OČUVANJE I VALORIZACIJA KULTURNE I POVIJESNE BAŠTINE UZ RAZVOJ KREATIVNIH INDUSTRIJA I DOSTUPNOST KULTURNIH SADRŽAJA NA PODRUČJU CIJELE ZADARSKE ŽUPANIJE 11

6. POVEĆANJE USKLAĐENOSTI ODGOJNO-OBRAZOVNOG SUSTAVA S POTREBAMA DRUŠTVA I GOSPODARSTVA 13

7. POBOLJŠANJE KVALITETE I UČINKOVITOSTI JAVNOPRAVNIH TIJELA LOKALNE I REGIONALNE SAMOUPRAVE 15

8. POBOLJŠANJE DOSTUPNOSTI I KVALITETE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI UZ DALJNJI RAZVOJ I JAČANJE PROGRAMA PREVENCIJE ZA ZDRAV I KVALITETAN ŽIVOT 17

9. RAZVOJ I UNAPRJEĐENJE UČINKOVITOSTI SUSTAVA SPORTA ZA POTICANJE REKREACIJE I VRHUNSKE SPORTSKE REZULTATE 19

10. RAZVOJ ZADARSKE ŽUPANIJE KAO POTICAJNOG OKRUŽENJA ZA MLADE I OBITELJ 21

11. UNAPRJEĐENJE SUSTAVA ZA JAČANJE OTPORNOSTI ZADARSKE ŽUPANIJE 23

12. UNAPRJEĐENJE SUSTAVA ZAŠTITE OKOLIŠA, OČUVANJA PRIRODNE BAŠTINE I ODRŽIVOG UPRAVLJANJA PROSTORNIM RESURSIMA 25

13. UNAPRJEĐENJE KVALITETE I ODRŽIVOSTI KOMUNALNIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA I USLUGA . 27

14. UNAPRJEĐENJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI I INFRASTRUKTURE UZ TRANZICIJU PREMA ČISTOJ ENERGIJI I OIE 29

15. RAZVOJ KONKURENTNE, OTPORNE I ODRŽIVE POLJOPRIVREDE I PREHRAMBENOG SEKTORA 31

16. RAZVOJ KONKURENTNOG, ODRŽIVOG I OTPORNOG RIBARSTVA I AKVAKULTURE 33

17. UNAPRJEĐENJE PROMETNE POVEZANOSTI I MODERNIZACIJA PROMETNIH SUSTAVA ZA ODRŽIVO I SIGURNO PROMETOVANJE 36

18. RAZVOJ I POTICANJE PRIMJENE KVALITETNIH I PROSTORNO RAVNOMJERNO DOSTUPNIH ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJSKIH SUSTAVA 38

19. POVEĆANJE TERITORIJALNE KOHEZIJE ZADARSKE ŽUPANIJE I POTICANJE RAVNOMJERNOG I ODRŽIVOG RAZVOJA S NAGLASKOM NA OTOKE, BRDSKO-PLANINSKA I POTPOMOGNUTA PODRUČJA 40

20. JAČANJE POZICIJE REGIONALNOGA GOSPODARSTVA, PAMETNE SPECIJALIZACIJE I RAZVOJ PAMETNIH GRADOVA 42

Zaključak 44

Uvod

Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. temelj je strateškog planiranja razvoja za Zadarsku županiju kojim su definirane vizija, prioriteti i posebni ciljevi za provedbu strateških ciljeva Nacionalne razvojne strategije Republike Hrvatske do 2030. godine. Ovaj akt rezultat je dugotrajnog procesa strateškog planiranja na regionalnoj razini, građen na temeljima prethodnih postupaka, kojim se definirao cjelovit sustav strateškog planiranja na razini Zadarske županije. Donošenjem Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske u prosincu 2017. godine uspostavljen je novi okvir kojim se prvi put ujednačava i uređuje sustav strateškog planiranja i upravljanje javnim politikama koje, sukladno svojim nadležnostima, izrađuju, donose i provode javna tijela. Hijerarhijski najviši akt strateškog planiranja u RH je Nacionalna razvojna strategija Republike Hrvatske do 2030. godine (NN 13/2021), koja svojim razvojnim smjerovima i intervencijskom logikom postavlja osnovni strateški okvir za izradu Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027.

Institucionalni okvir izrade Plana razvoja Zadarske županije činila je Županijska skupština Zadarske županije, Zadarska županija, regionalni koordinator Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA, Koordinacijsko tijelo te brojni dionici javnog, privatnog i civilnog sektora uključeni kroz rad Partnerskog vijeća, radnih skupina te Odbora i tima za vrednovanje. Županijska skupština Zadarske županije, na sjednici održanoj 31. listopada 2019., donijela je Odluku o pokretanju postupka izrade Plana razvoja Zadarske županije za razdoblje 2021. – 2027. (KLASA: 302- 02/19-2/4, URBROJ: 2198/1-02-19-4). Predmetnom Odlukom regionalni koordinator Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA ovlašten je za koordinaciju i izradu Plana razvoja. Vijećnici Skupštine Zadarske županije usvojili su 5. travnja 2022. godine Plan razvoja Zadarske županije za razdoblje od 2021. do 2027. godine.

Okvir za praćenje i vrednovanje Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. postavljen je u skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem (NN 123/2017, 151/22), Pravilnika o provedbi postupka vrednovanja (NN 44/2023) i Pravilnika o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/2023). Postupak vrednovanja Plana razvoja neovisna je usporedba i ocjena očekivanih i ostvarenih rezultata, ishoda i učinaka provedbe akata strateškog planiranja i provodi se u skladu s Planom vrednovanja Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. godine (KLASA: 302-

02/19-01/04, URBROJ: 2198-1-95/05-6-20-90 – Plan vrednovanja), koji je izradila Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA (ZADRA NOVA) i samim time pokrenula postupak vrednovanja Plana razvoja. Vrednovanje tijekom provedbe (srednjoročno vrednovanje) pomaže donositeljima odluka da tijekom provedbe utvrde nedostatke u provedbi Plana razvoja, i slijedom toga poduzmu potrebne korake ukoliko su potrebne njegove izmjene. Zakonom o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem te podzakonskim propisima uvedene su izmjene u proces praćenja i izvještavanja akata strateškog planiranja kroz uvođenje sustavnog praćenja uspješnosti provedbe ciljeva i mjera akata strateškog planiranja u svrhu učinkovitog upravljanja i kontinuiranog unaprjeđivanja javnih politika korištenjem rezultata praćenja i izvještavanja. Institucionalni okvir za praćenje i izvještavanje o provedbi Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. čine upravni odjeli Zadarske županije i regionalni koordinator Agencija za razvoj Zadarske županije ZADRA NOVA te druga javna tijela koja imaju obveze i odgovornosti praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja sukladno Zakonu. Budući da Plan razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. svojim prioritetnim politikama, ciljevima i mjerama sačinjava okvir za izradu provedbenih programa jedinica lokalne samouprave te akcijskim planom ujedno obuhvaća projekte jedinica lokalne samouprave i povezanih javnopravnih tijela, za pojedina područja u prikupljanje i dostavu podataka o postizanju pokazatelja ishoda uključuju se i jedinice lokalne samouprave. U okviru obveza proizišlih iz odredbi Zakona izrađuje se te podnosi predstavničkom tijelu jedinice područne (regionalne) samouprave godišnje izvješće o napretku u provedbi posebnih ciljeva i ostvarenju pokazatelja ishoda Plana razvoja. Izvješćem o napretku provedbe Plana razvoja Zadarske županije kroz analizu ishoda i rezultata provedenih ciljeva i mjera omogućit će se pružanje pravovremenih i relevantnih osnova donositeljima odluka prilikom određivanja prioriteta razvojne politike, povezivanje politike, programa, prioriteta, mjera i razvojnih projekata, utvrđivanje nenamjernih pozitivnih i negativnih posljedica provedbe Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. te, u konačnici, osiguranje transparentnosti i odgovornosti za korištenje javnih sredstava i izvještavanje javnosti o učincima potrošnje javnih sredstava. Prvo godišnje izvješće o njegovoj provedbi obuhvaća 2022. godinu i pokazuje rast pokazatelja u brojnim područjima.

Izvješće o provedbi posebnih ciljeva

1. POTICANJE INDUSTRIJSKE TRANZICIJE PREMA NIŠAMA VISOKE DODANE VRIJEDNOSTI

1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Dodana vrijednost proizvodnje kao postotak BDP-a i po stanovniku: DVP kao % BDP-a: DVP po stanovniku, EUR/HRK:	82,17 (2018.) 8.681,62/65.409,00 (2018.)	84,00 9.290,06/70.000,00	83,64 (2020.) 9.295,11/70.034 (2020.)
Produktivnost rada mjerena kao prihod po zaposlenom, EUR/HRK:	78.248,72/589.565,00 (2019.)	92.905,97/700.000,00	89.447,87/673.945 ,00 (2021.)
Izvoz dobara i usluga (u % BDP-a), %:	27,50 (2018.)	50	31,82 (2021.)

1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1

Izazovi klimatskih promjena, globalizacije i 4. industrijske revolucije, dodatno naglašeni posljedicama globalne pandemije, ukazali su na nužnost reindustrijalizacije gospodarstva Zadarske županije s naglaskom na sveopću modernizaciju, dekarbonizaciju te tranziciju prema sektorima, odnosno nišama visoke dodane vrijednosti. Tijekom izvještajnog razdoblja Zadarska županija, prateći globalne trendove, usmjerena je bila upravo na izgradnju konkurentnog gospodarstva temeljenog na znanju, kreativnim industrijama i novim, pametnim i čistim tehnologijama, unaprjeđujući regionalnu infrastrukturu i stvarajući poticajno okruženje za nove investicijske cikluse. Osim izgradnje specijalizirane poduzetničke potporne infrastrukture za poticanje razvoja sektora visoke dodane vrijednosti, Zadarska županija potiče osuvremenjivanje usluga poduzetničkih institucija kako bi se pružila potpora poduzetnicima pri kreiranju novih finalnih proizvoda poglavito namijenjenih izvozu, a u skladu s procesima dekarbonizacije, digitalizacije i uvođenjem novih naprednih i zelenih tehnoloških rješenja.

Promatrajući napredak u ostvarivanju postavljenog posebnog cilja 1 vidljivo je kroz ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda kako su značajno povećane vrijednosti ishoda u odnosu na početne vrijednosti te da su neki pokazatelji gotovo dostigli ciljane vrijednosti (predviđene za ostvarenje do 2027. godine). Tako je DVP po stanovniku u 2020. iznosila 9.295,11 EUR/70.034 HRK (i premašila postavljenu ciljnu vrijednost od 9.290,06 EUR/70.000 HRK) u odnosu na 2018. kada je iznosila 8.681,27 EUR/65.409 HRK.

Produktivnost rada mjerena kao prihod po zaposlenom također je značajno porasla i to s 78.248,72 EUR/589.565,00 HRK (2019.) na 89.448,00 EUR/673.945,99 HRK (2021.).

Poduzetnici županije ostvarili su u 2021. godini ukupne prihode u iznosu od 2.3 milijardi EUR/17,6 milijardi kuna (22,8 % više u odnosu na 2020. godinu), ukupne rashode od 2.1 milijardi EUR/16,4 milijarde kuna (15,6 % više), dobit razdoblja u iznosu od 199.084.212,62 EUR/1,5 milijardi kuna (78,1 % više), gubitak razdoblja od 57.973.322,00 EUR/436,8 milijuna kuna (43,7 % manje) te neto dobit od ukupno 145.995.089,26 EUR/1,1 milijarde kuna.

Prema pokazatelju ekonomičnosti poslovanja, poduzetnici Zadarske županije drugi su po rangu uspješnosti u odnosu na poduzetnike svih županija RH.

2. STVARANJE SNAŽNOG MALOG I SREDNJEG PODUZETNIŠTVA I POTICAJNOG POSLOVNOG OKRUŽENJA

2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Udio prihoda malih i srednjih poduzeća u ukupnom prihodu svih poduzeća, %:	54,36 (2019.)	60,00	55,04 (2020.)
Broj novih mikro, malih i srednjih poduzeća po godini:	389 (2019.)	500	229 (2021.)

2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2

Tijekom izvještajnog razdoblja pandemija izazvana koronavirusom snažno je utjecala i na malo i srednje poduzetništvo, te je Zadarska županija provodila konkretne mjere upravo kako bi se pomoglo malom i srednjem poduzetništvu u izazovnim vremenima pandemije, kroz programe poticanja poput kreditnih programa, uspostave poduzetničkih zona te uvođenjem inovacija, a sve s ciljem održavanja gospodarske aktivnosti na području cijele županije. Tijekom izvještajnog razdoblja na području Zadarske županije, s koncem prosinca 2022. godine bilo je 59.210 zaposlenih što čini porast u odnosu na isto vrijeme 2021. godine u iznosu od 4 % (prosjek porasta na razini cijele RH iznosi 2,3 %), a sukladno povećanju broja zaposlenih, uvjetovano time, smanjila se i nezaposlenost na razini cijele Zadarske županije, te je broj nezaposlenih koncem 2022. godine iznosio 3.837 (786 nezaposlenih manje nego koncem predpandemijske 2019. godine, kada je bilo 4.623 nezaposlene osobe).

S ciljem poboljšanja pristupa malih i srednjih poduzetnika financijskim sredstvima tijekom izvještajnog razdoblja provodilo se kreditiranje poduzetništva. U sklopu programa poticanja poduzetništva pokrenutom od strane Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja Kreditom do uspjeha, Zadarska županija provodila je mjeru 1. Kreditom do konkurentnosti, putem koje se kreditiralo poduzetništvo sa subvencioniranom kamatom. Kako bi se dodatno

olakšalo poslovanje malim i srednjim poduzetnicima te otplata kredita, Zadarska županija je, uz subvencioniranje određenog dijela kamatnih stopa, u suradnji s nadležnim Ministarstvom, dala suglasnost za moratorij i reprogramiranja postojećih kredita kako bi se očuvala stabilnost poduzetnika, posebno povodom posljedica koje je izazvala epidemija koronavirusa.

Tijekom izvještajnog razdoblja, a sklopu Programa kreditiranja poduzetništva i obrta putem subvencije kamate kredita u Zadarskoj županiji, za poslovne subjekte koji ulažu na području županije, odobrena su, u suradnji s poslovnim bankama koje sudjeluju u programu ukupno 44 kredita vrijednosti 7.688.554,78 EUR/57.929.416,00 HRK.

Pri Javnom pozivu za podnošenje prijava za kreditiranje poduzetništva i obrta putem subvencioniranja kamate na kredite kroz financijski instrument COVID-19, do konca 2022. godine odobrena su sredstva (od poslovnih banaka koje sudjeluju u programu) za 43 kredita ukupne vrijednosti 1.234.454,84 EUR/9.301.000,00 HRK.

Tijekom izvještajnog razdoblja, a u svrhu potpora za povećanje konkurentnosti mikro poduzetnicima na području Zadarske županije za 2022. godinu (za subjekte kojima je sjedište na području županije, te obavljaju djelatnost cijele godine), isplaćene su potpore za ukupno 33 mikro poduzetnika ukupne vrijednosti 66.361,40 EUR/500.000,00 HRK.

3. POVEĆANJE ULOGE ZNANOSTI I ISTRAŽIVANJA U GOSPODARSTVU ZADARSKE ŽUPANIJE

3.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Broj podnesenih prijava zaštite industrijskog vlasništva:	**79 (2019.)**	**120**	**47 (2022.)**
Udio rashoda JLPRS za istraživanje i razvoj u ukupnim rashodima, %:	**1,71 (2019.)**	**5,00**	**1,04 (2022.)**
Bruto investicije u intelektualnu imovinu, u tis, EUR/HRK.:	**2.384,37/17.965 (2019.)**	**2.654,46/20.000**	**3.011,08/22.687 (2021.)**

3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3

Važnost ulaganja u obrazovanje, znanost i istraživanje ogleda se i kroz povećanje konkurentnosti gospodarstva, te je tijekom izvještajnog razdoblja ojačana suradnja sa Sveučilištem u Zadru, te znanstvenom jedinicom Opće bolnice Zadar i istraživačkim laboratorijem u okviru Centra za prehrambenu tehnologiju i biotehnologiju Zadar Prehrambeno-biotehnološkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, na projektima poput uspostave istraživačko-obrazovnog središta Sveučilišta u Zadru u okviru izgradnju zgrade STEM odjela s dormitorijem te otočnih znanstveno-istraživačkih centara, uređenja edukacijskih i demonstracijskih centara, opreme za istraživanja i potrebe studija i nastave.

Važnu ulogu u osnaživanju i razvoju sustava za transfer znanja i tehnologija u društvo i gospodarstvo ima Ured za znanost, projekte i transfer tehnologija pri Sveučilištu u Zadru, kroz svoj rad i umrežavanje i suradnju između znanstvene zajednice i gospodarstvenika na području Zadarske županije.

Tijekom izvještajnog razdoblja, uz jačanje kapaciteta i razvoja znanstveno-istraživačkih institucija, važnu ulogu imale su i poduzetničke potporne institucije davanjem potpora za poticanje istraživanja, promicanje znanosti i inovatorstva među mladima i djecom, kroz programe transnacionalne suradnje, jačanjem STEM vještina, organiziranjem edukacija,

poglavito u gospodarski nerazvijenim i ruralnim područjima.

Za daljnji napredak i razvoj na području znanosti istraživanja potrebna je daljnja intenzivna suradnja i koordinacija svih ključnih dionika, dodatno intenziviranje transfera znanja i inovacija u društvo i gospodarstvo uz maksimiziranje potpora procesima poslovanja koji uključuju primjenu znanja, tehnologija i inovacija, uz poticanje kvalitete znanosti i visokog obrazovanja.

4. RAZVOJ ZADARSKE ŽUPANIJE KAO PREPOZNATLJIVE DESTINACIJE ODRŽIVOG, PAMETNOG I CJELOGODIŠNJEG TURIZMA

4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Neto stopa popunjenosti kreveta i spavaćih soba u hotelima i sličnom smještaju/ Iskorištenost kapaciteta u danima od siječnja do prosinca:	34 (2020.) 65 (2019.)	80	52 (2021.)
Indeks turističke razvijenosti Zadarske županije (aritmetička sredina):	21,97 (2019.)	25,00	22,71 (2021.)
Prosječna potrošnja turista po danu, u eurima:	94,14 (2019.)	150,00	120,00 (2022.)

4.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 4

Nove okolnosti povezane s pandemijom, povećana svijest o okolišnim pitanjima i različiti sigurnosni aspekti ukazali su na potrebu za razvojem održivog, inovativnog i otpornog turizma kao prioritetnom području javnih politika Zadarske županije. Razvoj i daljnje unaprjeđenje sustava upravljanja destinacijom osnova je za razvoj Zadarske županije kao pametne destinacije, a obuhvaća ulaganja u unaprjeđenje turističkog ekosustava, pametnije upravljanje resursima i razvoj pametnih vještina, odnosno korištenje informacijsko-komunikacijskih tehnologija i inovativnih softverskih rješenja.

Turizam na području županije, kao i u ostatku svijeta, znatno je osjetio posljedice globalne pandemije, ali se tijekom izvještajnog razdoblja počeo značajnije oporavljati.

Nakon višegodišnjega kontinuiranog rasta svih pokazatelja, 2020. godina bila je dramatična, ali u 2021. godini došlo je do oporavka turističkog prometa. Broj zaposlenih u 2021. godini povećao se za 8,7 % u odnosu na prethodnu godinu, odnosno s 3.178 zaposlenih na 3.453.

Usporedbe radi, u 2019. godini broj zaposlenih iznosio je 3.791. U odnosu na 2020. godinu ukupni prihodi povećali su se za 66,7 %. Rekordni ukupni prihodi odrazili su se i na bruto dobit koja je iznosila 44.754.131,00 EUR/337,2 milijuna HRK.

Turisti najviše borave u objektima u domaćinstvu, a ta vrsta smještaja zastupljena je s više od trećine svih noćenja u 2019., 2020. i 2021. godini. U 2021. godini u odnosu na prethodnu godinu došlo je do povećanja broja noćenja u hotelskom smještaju za 94 %, u kampovima za 69 % i u objektima u domaćinstvu za 36 %.

Prema podacima Turističke zajednice Zadarske županije, u 2021. godini na području Zadarske županije ostvareno je ukupno 1.535.497 turističkih dolazaka ili 56,5 % više nego u 2020. godini te ukupno 12.692.539 noćenja ili 28,9 % više nego prethodne godine. Dolasci domaćih turista povećani su za 24,6 %, a dolasci stranih turista povećani su za 67,8 %. Noćenja domaćih turista smanjena su za 1,5 %, a noćenja stranih turista povećana su za 47,6 %, odnosno prosječni boravak domaćeg turista iznosio je 11,6 dana, stranog turista 7,4 dana, a prosjek boravka svih turista bio je 8,3 dana na području Zadarske županije.

5. OČUVANJE I VALORIZACIJA KULTURNE I POVIJESNE BAŠTINE UZ RAZVOJ KREATIVNIH INDUSTRIJA I DOSTUPNOST KULTURNIH SADRŽAJA NA PODRUČJU CIJELE ZADARSKE ŽUPANIJE

5.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena 188.6 vrijednost, (godina podatka)
Rashodi za kulturu JLP(R)S, po stanovniku, EUR/HRK:	25,04/188,63 (2019.)	27,87/210	33,20/250,13 (2022.)
Broj posjetitelja ustanova u kulturi i kulturnih manifestacija na području županije:	372.080 (2019.)	430.000	390.684 (2022.)

5.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 5

Tijekom izvještajnog razdoblja kroz odrađene aktivnosti ojačana je koordinacija dionika u kulturi i kreativnim industrijama. Kako bi se usmjerilo ka očuvanju kulturnog i nacionalnog identiteta te identiteta Zadarske županije doprinosi se cilju da kulturni sadržaji budu dostupni tijekom cijele godine te što širem krugu stanovništva. Budući da je jedan od glavnih ciljeva u promoviranju kulture dostupnost kulture na svim područjima, poticao se razvoj izvedbenih umjetnosti te unaprjeđenje audiovizualnih djelatnosti i medija izvan samog središta županije.

Centrom kreativnih industrija Zadarska županija upisala se u kartu Hrvatske kao jedan od pionira u razvoju kulturnih i kreativnih industrija s osobitim naglaskom na industriju videoigara (*gaming* industriju) te audiovizualne djelatnosti. Upravo kroz Centar kreativnih industrija kao nositelja razvoja kreativnih industrija u Zadarskoj županiji, nastavit će se pružati potpore mikro, malim i srednjim poduzetnicima u valorizaciji kulturne baštine kroz filmsku i glazbenu industriju i industriju videoigara.

Tijekom izvještajnog razdoblja ostvaren je napredak na području financijske i institucijske potpore u ostvarivanju postavljenih ciljeva na području predmetnog posebnog cilja, što je vidljivo i kroz povećanje rashoda za kulturu na razini JLP(R)S na području Zadarske županije.

Na ukupnu godišnju vrijednost pokazatelja značajan utjecaj imaju investicije u vidu projekata ulaganja u infrastrukturu u kulturi i obnovu i valorizaciju objekata kulturne baštine na području Zadarske županije, koje su financirane EU fondovima.

6. POVEĆANJE USKLAĐENOSTI ODGOJNO-OBRAZOVNOG SUSTAVA S POTREBAMA DRUŠTVA I GOSPODARSTVA

6.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Rashodi za odgojno-obrazovni sustav JLP(R)S, po stanovniku, EUR/HRK:	63,52/478,57 (2019.)	74,32/560,00	79,24/597,00 (2022.)
Zaposleni na puno radno vrijeme po stanovniku:	0,31 (2019.)	0,40	0,37 (2022.)
Broj dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja:	85 (2019.)	90	87 (2022.)

6.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 6

Tijekom izvještajnog razdoblja, a u skladu s vođenjem računa o uočenim trendovima s obzirom na to da obrazovanje i znanost nije poželjno svoditi isključivo u okvire trenutačnih gospodarskih struktura, već se treba razmotriti i sve buduće potrebe društva i gospodarstva, u strukovnom školstvu kroz osnivanje regionalnih centara kompetentnosti u sektorima strojarstva i zdravstva, stavlja se naglasak na provođenje projekata za povećanje relevantnosti i učinkovitosti strukovnog obrazovanja i osposobljavanja u predmetnim sektorima. Uz navedeno, djeluje se na osnaženju kapaciteta škola za razvoj i provedbu strukovnih zanimanja u skladu s potrebama tržišta rada i to jačanjem organizacijskih sposobnosti, uspostavom sustava kvalitete i profesionalnog usmjeravanja učenika te unaprjeđenjem kompetencija nastavnika i mentora kod poslodavaca.

Promatrajući napredak u ostvarivanju predmetnog posebnog cilja vidljivi su značajni pozitivni pomaci. Kada se govori o visini rashoda za odgojno-obrazovni sustav JLP(R)S, po stanovniku Zadarske županije, koji je u 2019. godini iznosio 63,52 EUR/478,57 HRK, povećanje u 2022. godini na 79,24 EUR/597,00 HRK je veliki iskorak i premašuje postavljenu ciljnu vrijednost ishoda od 74,32 EUR/560,00 HRK, iz čega je vidljivo intenzivno ulaganje u podizanje kvalitete

i standarda odgoja i obrazovanja u Zadarskoj županiji. Na ukupnu godišnju vrijednost pokazatelja značajan utjecaj imaju investicije u vidu projekata financiranih EU fondovima u infrastrukturu te osiguravanje pomoćnika u nastavi i toplog obroka za djecu u osnovnim školama.

Na temelju županijske Odluke o kriterijima i načinu financiranja i sufinanciranja javnog prijevoza redovitih učenika srednjih škola Zadarske županije za školsku godinu 2022./2023. („Službeni glasnik Zadarske županije“ broj 25/22.) i ugovora koje je Zadarska županija potpisala s prijevoznicima, redoviti učenici srednjih škola ostvaruju pravo na sufinancirane odnosno financirane troškove javnog prijevoza. Pravo na sufinancirani, odnosno financirani trošak prijevoza u Zadarskoj županiji ostvarilo je ukupno 2.814 učenika. Ovom Odlukom podupiru se i troškovi prijevoza za učenike koji su upisali deficitarna zanimanja, njih ukupno 883 učenika.

Što se tiče novoizgrađenih dječjih vrtića i drugih pravnih osoba koje ostvaruju programe predškolskog odgoja u razdoblju od 2019. do 2022. godine izgrađena su i opremljena 2 dječja vrtića na području Zadarske županije. S obzirom na to da je iz EU fondova odobreno sufinanciranje izgradnje 4 nova vrtića, te 9 rekonstrukcija i adaptacija vrtića uz pripremu dokumentacije za nove vrtiće, kvaliteta predškolskog odgoja na području županije će se i dalje povećavati.

7. POBOLJŠANJE KVALITETE I UČINKOVITOSTI JAVNOPRAVNIH TIJELA LOKALNE I REGIONALNE SAMOUPRAVE

7.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Ukupni proračunski prihodi poslovanja JLP(R)S po stanovniku, EUR/HRK:	918,05/6.917,02 (2019.)	1.181,23/8.900,00	1.261,29/9.503,16 (2022.)
Ugovorena sredstva fondova EU u BDP-u županije, %	3,60 (2018.)	5,00	4,6 (2019.)

7.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 7

Promatrajući napredak u ostvarivanju postavljenog posebnog cilja 7 vidljivo je da su ostvareni planirani rezultati. Promatrajući visinu ukupnih proračunskih prihoda poslovanja JLP(R)S po stanovniku, vidljivo je da je postavljena ciljna vrijednost ishoda u iznosu od 1.181,23 EUR/8.900,00 HRK već ostvarena te je u 2022. godini iznosila 1.261,29 EUR/9.503,16 HRK.

To je rezultat ulaganja u informacijsko-komunikacijsku tehnologiju, jačanje ljudskih kapaciteta u području primjene novih tehnologija, strateškom planiranju, pripremi i provedbi razvojnih projekata i onih financiranih sredstvima EU-a te drugim relevantnim područjima, kao i u provedbu obrazovanja i osposobljavanja kojima su unaprjeđene vještine službenika u lokalnoj i regionalnoj samoupravi kako bi se omogućilo usklađivanje znanja i vještina s promjenama u okruženju. Tijekom izvještajnog razdoblja izvršena je modernizacija postojećih baza podataka, poput digitalizacije akata o gradnji, čime se uz sveobuhvatni proces digitalizacije javnih usluga, uvođenje novih tehnologija, te uz osnaživanje ljudskih resursa i poboljšanje međusobne koordinacije, unaprjeđuju ukupni institucionalni kapaciteti.

Tijekom izvještajnog razdoblja aktivnosti su bile usmjerene na usklađivanje regionalnog razvoja s nacionalnim prioritetima i jačanju apsorpcijskog kapaciteta regionalnih i lokalnih dionika s područja Zadarske županije kroz pripremu i provedbu EU projekata.

Promatrajući pokazatelj Ugovorena sredstva fondova EU u BDP-u županije, koja su u 2018. iznosila 3,6 %, a u 2019. 4,6 % vidljivo je da su EU fondovi u proteklom razdoblju Zadarskoj županiji omogućili značajni iskorak i jačanje standarda, te podizanje kvalitete poslovne, zdravstvene, društvene i socijalne infrastrukture u funkciji razvoja društva i gospodarstva.

Tijekom izvještajnog razdoblja sustavno su prikupljane i analizirane informacije potrebne u procesu kontrole aktivnosti u okviru EU projekata, vršene kontrole prema izvorima financiranja uz praćenje ugovorenih omjera financiranja i kontinuiranu komunikaciju sa svim relevantnim dionicima, sa svrhom uspješne provedbe svih ugovorenih projekata na području Zadarske županije.

8. POBOLJŠANJE DOSTUPNOSTI I KVALITETE ZDRAVSTVENE ZAŠTITE I SOCIJALNE SKRBI UZ DALJNJI RAZVOJ I JAČANJE PROGRAMA PREVENCIJE ZA ZDRAV I KVALITETAN ŽIVOT

8.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Rashodi za zdravstvo JLP(R)S, po stanovniku, EUR/HRK:	482,40/3.634,63 (2019.)	530,89/4.000,00	669,19/5.042,02 (2021.)
Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S, po stanovniku, EUR/HRK:	37,43/281,98 (2019.)	41,14/310,00	46,39/349,53 (2022.)
Gustoća liječnika (na 10.000 stanovnika):	31,82 (2019.)	34	36,74 (2022.)
Doktora medicine	150,75 (2019.)	160	175,63 (2022.)
Zdravstvenih djelatnika			

8.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 8

Kada se promatra napredak u ostvarivanju postavljenog posebnog cilja 8 ostvaren je planirani napredak na području zdravstva i socijalne skrbi.

Na ukupnu godišnju vrijednost pokazatelja značajan utjecaj imaju investicije u vidu projekata financiranih EU fondovima u infrastrukturu, opremanje i edukaciju liječnika i ostalog medicinskog osoblja te modernizaciju medicinsko-tehnološke opreme i primjenjujući mjere energetske učinkovitosti i optimizacije poslovanja u zdravstvenim ustanovama.

Što se tiče broja odnosno gustoće liječnika na 10.000 stanovnika, broj odnosno kvaliteta zdravstvene skrbi značajno je povećana u odnosu na 2019. godinu kada je taj broj bio 31,82 na 36,74 u 2022. godini, čime je i premašena ciljna vrijednost od 34 liječnika na 10.000 stanovnika. Bitna zadaća Zadarske županije na području zdravstvene zaštite jest osigurati popunjavanje mreže javne zdravstvene službe na svom području i u suradnji s jedinicama lokalne samouprave. Popunjavanje mreže JZS temelji se na osiguranju prostornih uvjeta za obavljanje djelatnosti i osiguranju dostatnog broja zdravstvenih djelatnika.

Dom zdravlja Zadarske županije osigurava prostorne uvjete za rad 142 liječničke ordinacije privatne prakse u kojima se obavlja djelatnost obiteljske medicine, dentalne medicine, pedijatrije, ginekologije i medicine rada što čini 70 % svih ugovorenih kapaciteta mreže JZS u navedenim djelatnostima.

U suradnji s Domom zdravlja Zadarske županije organizirana je palijativna skrb na primarnoj razini zdravstvene zaštite te su se sufinancirale aktivnosti centra za palijativnu skrb, koordinatora za palijativnu skrb i mobilnog palijativnog tima koji je počeo s radom u travnju 2022. godine.

U suradnji s Domom zdravlja Zadarske županije i lokalnim brodskim prijevoznicima organiziran je prijevoz liječnika s otoka na kojima su ugovorene ordinacije u mreži javne zdravstvene službe (Ist, Silba) na male otoke (Rivanj**,** Sestrunj, Molat, Premudu i Olib) na kojima je zbog malog broja osiguranih osoba taj model organizacije zdravstvene zaštite najprihvatljiviji. Nastavljeno je ulaganje u širenje socijalnih usluga u zajednici te je u 2022. godini povećan iznos za sufinanciranje smještaja starijim i nemoćnim osobama u privatnom smještaju na području Zadarske županije. Ovaj program provodi se od 2018. godine, a novčane pomoći isplaćuju se na temelju zahtjeva i priložene dokumentacije, te se mjesečni broj zahtjeva tijekom izvještajnog razdoblja kretao od 420 do 440 korisnika**.**

9. RAZVOJ I UNAPRJEĐENJE UČINKOVITOSTI SUSTAVA SPORTA ZA POTICANJE REKREACIJE I VRHUNSKE SPORTSKE REZULTATE

9.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Rashodi za sport JLP(R)S, po stanovniku, EUR/HRK:	**37,04/279,07 (2019.)**	**41,14/310,00**	**47,85/360,51 (2022.)**
Broj vrhunskih i vrsnih sportaša:	**33 (2021.)**	**70**	**54 (2023.)**

9.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 9

Športska zajednica Zadarske županije krovno je tijelo sustava sporta na području Zadarske županije. Na regionalnoj razini sustav javnog sporta strukturno pripada djelatnosti Upravnog odjela za obrazovanje, kulturu i šport Zadarske županije. Na razini jedinica lokalnih samouprava, općine i gradovi najčešće imaju jedinstvene upravne odjele u sklopu kojih se odvija i skrb o stanju sporta ili je takva skrb pak u domeni upravnih odjela općih društvenih djelatnosti. Tijekom izvještajnog razdoblja kroz razne manifestacije, edukacije i održana promotivna događanja podizala se svijest svih građana o važnosti vježbanja te bavljenja sportom za zdravlje i zdravstvenom značaju tjelesne aktivnosti kao zdravom načinu života. Tijekom izvještajnog razdoblja praćeno je izvršavanje Programa javnih potreba u športu Zadarske županije za 2022. godinu, u dijelu koji se odnosi na financiranje isplate plaća i materijalnih troškova djelatnicima športskih saveza i Športske zajednice Zadarske županije kojima se sredstva za te namjene osiguravaju iz Proračuna. Sukladno Programu javnih potreba u prosvjeti za 2022. godinu provođene su i aktivnosti školskih športskih klubova kroz programe *Univerzalna športska škola* i *Vježbaonica*, a u sklopu projekta *Vratimo šport u škole*, te promoviranja zdravog načina života među djecom i mladima.

Kada se promatra napredak u ostvarivanju postavljenog posebnog cilja 9 vidljivo je da su rashodi za sport JLP(R)S, po stanovniku od 37,04 EUR/279,07 HRK u 2019. porasli na 47,85 EUR/360,51 HRK (u odnosu na Popis stanovništva iz 2021.). Rezultat ostvaren u 2022. godini čak premašuje postavljenu ciljnu vrijednost od 41,14 EUR/310,00 HRK što je zasigurno rezultat

značajnih ulaganja u sport i sportsku infrastrukturu na području Zadarske županije. Sport i sportska rekreacija prepoznati su kao jedno od važnih područja kvalitete života, zdravlja i radne sposobnosti stanovništva Zadarske županije. Rekreativni sadržaj razvija se kroz poticanje i unaprjeđenje dostupnosti rekreacije i vježbanja građana, posebno na otvorenom, iz čega proizlaze dugoročni benefiti.

Da je na području Zadarske županije prepoznata važnost konkurentnog natjecateljskog sporta vidljivo je iz značajnog porasta broja novih vrhunskih i vrsnih sportaša na području Zadarske županije.

10. RAZVOJ ZADARSKE ŽUPANIJE KAO POTICAJNOG OKRUŽENJA ZA MLADE I OBITELJ

10.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Postotak stanovništva od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu:	**14,85 (2019.)**	**15,00**	**14,56 (2021.)**
Iznos isplaćenih potpora za novorođenu djecu, EUR/HRK:	**384.896,14/2.900.000 (2020.)**	**424.712,99/3.200.000**	**398.168,43/3.000.000 (2021.)**
Saldo ukupne migracije, po županiji:	**419 (2019.)**	**500**	**250 (2021.)**

10.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 10

Negativni prirodni prirast, visoki postotak starije populacije u ukupnom broju stanovnika uz neuravnoteženu naseljenost te negativne posljedice globalne pandemije za cjelokupno gospodarstvo i društvo u cjelini, predstavljaju otegotne okolnosti pri oporavku i pomaku pri uspostavi demografske revitalizacije, kao procesa koji je potreban na području cijele Republike Hrvatske. Tako je postotak stanovništva od 0 do 14 godina u ukupnom stanovništvu Zadarske županije prema posljednjem popisu stanovništva iz 2021. godine ipak neznatno smanjen s 14,85 % (2019.) na 14,56 % u 2021. godini.

Iznos isplaćenih potpora za novorođenu djecu na području Zadarske županije na godišnjoj razini iznosi 398.168,43 EUR/3.000.000,00 kuna, te se isplaćivalo za prvo i drugo novorođeno ili posvojeno dijete u iznosu od 132,72 EUR/1.000,00 kuna, a za treće i svako sljedeće novorođeno ili posvojeno dijete 663,61 EUR/5.000,00 kuna. Tijekom izvještajnog razdoblja isplaćeno je ukupno 1.411 naknada u svrhu novčane pomoći za novorođenu ili posvojenu djecu na području Zadarske županije.

Kada govorimo o saldu ukupne migracije između županija, Zadarska županija bila je uvijek pri vrhu RH po pozitivnom migracijskom saldu. Kriza uzrokovana koronavirusom u proteklom

razdoblju usporila je migraciju stanovništva što je rezultiralo smanjenjem međužupanijskog migracijskog salda u odnosu na predpandemijsku 2019. godinu. Tijekom izvještajnog razdoblja odobrena su sredstva za projekte 9 rekonstrukcija i adaptacija vrtića uz pripremljenu dokumentaciju za nove vrtiće na području županije**.** Osim toga, pokrenut je i Program za financiranje uređenja i opremanja dječjih igrališta, te su projekti jedinica lokalne samouprave I. i II. stupnja razvijenosti financirani do 90 % iznosa vrijednosti programa/projekta, a programi/projekti jedinica lokalne samouprave III. do VIII. stupnja razvijenosti financirani su do 70 % iznosa vrijednosti. Za ukupno 11 zahtjeva za potrebe ispunjavanja svrhe Programa isplaćeno je ukupno 92.905,97 EUR/700.000,00 HRK.

11. UNAPRJEĐENJE SUSTAVA ZA JAČANJE OTPORNOSTI ZADARSKE ŽUPANIJE

11.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Rashodi za civilnu zaštitu, po stanovniku, EUR/HRK:	10,17/76,61 (2019.)	10,62/80,00	14,52/109,42 (2022.)
Broj požara na 10.000 stanovnika:	76 (2019.)	65	92,57 (2022.)
Broj članova operativnih snaga civilne zaštite (na 10.000 stanovnika):	47 (2019.)	50	175,63 (2021.)

11.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 11

Izgradnja poticajnog okruženja otpornog na krize (izazove) podrazumijeva izgradnju sigurnog okruženja, sposobnog nositi se s ugrozama uzrokovanih raznovrsnim ljudskim i/ili prirodnim faktorima. Sigurnost svih stanovnika Zadarske županije na visokoj je razini, čemu u prilog govori stabilan i razvijen sustav zaštite i spašavanja predvođen službama iz sustava civilne zaštite Zadarske županije te donesenim planovima i procjenama kojima se procjenjuju rizici ugroze stanovništva i materijalnih i kulturnih dobara i okoliša od velikih nesreća.

Izvještajno razdoblje i nadalje je bilo obilježeno posljedicama korona krize i proglašene globalne pandemije (Svjetska zdravstvena organizacija proglasila ju je 11. ožujka 2020. godine). Županijski Stožer civilne zaštite kontinuirano je komunicirao sa zdravstvenim službama i obavještavao javnost o stanju i poduzetim mjerama, donosio je niz preporuka, preventivnih mjera te uputa za postupanje sa svrhom smanjenja širenja zaraze, te su se mjere provodile od strane inspekcijskih službi Ravnateljstva civilne zaštite u suradnji s lokalnim stožerima, policijskim službenicima i Državnim inspektoratom na dobrobit svih građana Zadarske županije. Što se tiče pokazatelja broja članova operativnih snaga civilne zaštite na 10 000 stanovnika pokazatelj iz 2021. god. nije dobiven jednakom metodologijom kao i 2019. god. te ih kao takve ne možemo uspoređivati, s obzirom na izmijenjenu metodologiju koja je dovela

do uključivanja dodatnih snaga, koji se pribrajaju u ukupni broj članova operativnih snaga civilne zaštite.

Suradnja svih žurnih službi (vatrogasci, policija, hitna pomoć) i operativnih snaga sustava civilne zaštite (Stožer civilne zaštite, Crveni križ, HGSS, ostale udruge, pravne osobe u sustavu civilne zaštite) odvijala se kontinuirano. Tijekom izvještajnog razdoblja odrađen je niz preventivnih i planskih aktivnosti koje su predviđene sukladno Programu aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2022. godini, te su doneseni operativni planovi djelovanja i Plan rada Županijskog Stožera za ljetnu požarnu sezonu 2022.

U dijelu izrade planske dokumentacije iz područja civilne zaštite tijekom izvještajnog razdoblja izrađena je Procjena rizika od velikih nesreća te je izvršena Analiza sustava civilne i protupožarne zaštite u Zadarskoj županiji. Donesen je novi Plan zaštite od požara koji je usklađen s dokumentom Procjene ugroženosti od požara i tehnoloških eksplozija za Zadarsku županiju.

Minsko eksplozivna i neeksplodirana sredstva koja su zaostala iz Domovinskog rata, predstavljala su sigurnosni problem za Zadarsku županiju sve do kraja 2021. godine. S 31. prosincem 2021. godine cjelokupni prostor Zadarske županije isključen je iz minski sumnjivog područja, što je u siječnju 2022. godine službeno dokumentirano, te je time Zadarska županija u cijelosti očišćena od minsko eksplozivnih sredstava koja su zaostala iz Domovinskog rata, čime je riješen taj sigurnosni problem za živote građana Zadarske županije.

12. UNAPRJEĐENJE SUSTAVA ZAŠTITE OKOLIŠA, OČUVANJA PRIRODNE BAŠTINE I ODRŽIVOG UPRAVLJANJA PROSTORNIM RESURSIMA

12.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Kopnena i morska zaštićena područja (% ukupne teritorijalne površine), %:	10,36 (2021.)	12,00	10,36 (2022.)
Rashodi za zaštitu okoliša na području županije, po stanovniku, EUR/HRK	55,73/419,91 (2019.)	59,73/450	77,50/583,93 (2022.)

12.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 12

Zadarska županija prostor je velike i raznolike prirodne baštine u kojoj se ističu različiti, vrlo osjetljivi kopneni i morski ekosustavi. Krajobrazne posebnosti i staništa s velikom biološkom raznolikošću te brojnim ugroženim i endemičnim vrstama bogatstvo su Zadarske županije, dio njezinog identiteta i značajna atrakcijska osnova. Međutim, antropogeni utjecaji i pritisak na okoliš u trajnom su porastu te su tijekom izvještajnog razdoblja provedene aktivnosti kojima se osigurava očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti, kao preduvjeta zdravog i sigurnog života za sve stanovnike Zadarske županije.

Tijekom izvještajnog razdoblja praćeni su pokazatelji mjerenja na ukupno 90 referentnih točaka, a koji se odnose na provedbu mjera i ciljeva koji su utvrđeni Studijom korištenja i zaštite mora i podmorja Zadarske županije te izrađenih i prihvaćenih Programa praćenja stanja okoliša i onečišćenja obalnog i morskog područja te sektorskih Programa praćenja stanja okoliša za područje marikulture, luka otvorenih za javni promet i luka posebne namjene te otpadnih voda na području županije, u sklopu procesa Integralnog upravljanja obalnim područjem Zadarske županije. Tijekom izvještajnog razdoblja na osnovama projekta Priprema podloga za korištenje energije vjetra u Zadarskoj županiji realiziran je Program mjerenja te je izrađen Atlas vjetra za Zadarsku županiju, koji osigurava pouzdane i reprezentativne podatke gospodarskom sektoru

koji ulaže ili planira ulaganja na području Zadarske županije u vjetroparkove. Na osnovama izrađenog Atlasa dozračene sunčeve energije za Zadarsku županiju, studije koristivosti i gospodarske isplativosti korištenja sunčeve energije na području Zadarske županije te važeće prostorno-planske dokumentacije osiguravani su i nadalje tehnički, prostorno-planski i drugi preduvjeti gospodarskom sektoru za korištenje energije sunca u Zadarskoj županiji i realizaciju projekata koji su u tijeku ili se planiraju.

U izvještajnom razdoblju proveden je javni poziv za udruge te su sklopljeni ugovori o potporama za ukupno 14 programa i projekata u zaštiti okoliša i prirode te s dvije osnovne škole na području grada Zadra.

Kontrola kakvoće mora na morskim plažama se tijekom izvještajnog razdoblja provodila u skladu s Uredbom Vlade Republike Hrvatske o kakvoći mora za kupanje, kojom je propisana izrada kartografskih prikaza morskih plaža te izrada profila mora za kupanje. Praćenje kakvoće mora provodilo se na ukupno 103 plažne točke.

Rashodi za zaštitu okoliša na području županije, po stanovniku, povećani su na 77,50 EUR/583,93 HRK, što značajno premašuje postavljenu ciljnu vrijednost od 59,73 EUR/450,00 HRK, što predstavlja rezultat ulaganja u jačanje sustava upravljanja, unaprjeđenja infrastrukture za posjetitelje, edukaciju te primjenu novih tehnologija za očuvanje, nadzor i promociju.

13. UNAPRJEĐENJE KVALITETE I ODRŽIVOSTI KOMUNALNIH INFRASTRUKTURNIH SUSTAVA I USLUGA

13.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Stupanj recikliranja komunalnog otpada, %:	15,6 (2018.)	25,00	20,3 (2021.)
Stanovništvo priključeno na javnu vodoopskrbu, % :	92,13 (2019.)	97,00	87,2 (2021.)
Stanovništvo priključeno na uređaje za pročišćavanje otpadnih voda, kućanstva:	19.812 (2021.)	40.000	23.113 (2022.)

13.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 13

U skladu sa zakonskim odredbama koje se tiču gospodarenja otpadom, tijekom izvještajnog razdoblja zaprimljena su 32 izvješća jedinica lokalne samouprave o provedbi Plana gospodarenja otpadom Republike Hrvatske za 2021. godinu te je izrađeno Izvješće Zadarske županije o provedbi spomenutog Plana koje objedinjuje sva prikupljena izvješća. Tijekom izvještajnog razdoblja unošeni su i obrađeni podaci u Registar onečišćavanja okoliša sukladno Pravilniku o Registru onečišćavanja okoliša, za ukupno 281 aktivnu organizacijsku jedinicu. Registar sadrži podatke o obvezniku dostave podataka, ispuštanju onečišćujućih tvari u zrak, vode i/ili more i tlo, proizvodnji i prijenosu izvan mjesta nastanka otpada te prijenosu izvan mjesta nastanka onečišćujućih tvari u otpadnim vodama.

Na području cijele Zadarske županije provodile su se aktivnosti uspostave i unaprjeđenja sustava kružnog gospodarenja otpadom jačanjem kapaciteta komunalnih poduzeća kroz izgradnju i opremanje novih i proširenje postojećih postrojenja za oporabu, reciklažnih centara i sortirnica, pretovarnih stanica, reciklažnih dvorišta te nabavu povezane opreme, vozila i drugih povezanih tehnologija u skladu sa suvremenim standardima sektora što je rezultiralo time da je pokazatelj ishoda – stupanj recikliranja komunalnog otpada porastao za gotovo 5 %. Također je u porastu i broj kućanstava koja su priključena na sustave za pročišćavanje otpadnih voda,

kao rezultat značajnih ulaganja u projekte aglomeracija na kopnenom i otočnim dijelovima Zadarske županije te apsorpcije sredstava iz EU fondova.

Pokazatelj broja stanovnika priključenih na javnu vodoopskrbu na području Zadarske županije je u smanjenju u odnosu na prethodno razdoblje. Prema pružatelju informacije diskrepancija u odnosu na prethodne izvještaje rezultat je novoga popisa stanovništva koji je ukazao na smanjenje broja stanovnika, a što je posljedično utjecalo i na smanjenje broja stanovnika priključenih na sustave javne vodoopskrbe. Nadalje, osim pojma priključenosti koristi se i pojam mogućnost priključenosti koja je u Republici Hrvatskoj veća od priključenosti što je također utjecalo na razlike u podacima u usporedbi s prethodnim izvještajima za navedeno područje.

14. UNAPRJEĐENJE ENERGETSKE UČINKOVITOSTI I INFRASTRUKTURE UZ TRANZICIJU PREMA ČISTOJ ENERGIJI I OIE

14.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Potrošnja primarne energije (Neposredna potrošnja energije na području Zadarske županije, PJ):	10,2197 (2019.)	10,1827	n/p
Broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon:	40 (2020.)	80	69 (2022.)

14.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 14

U skladu s globalnim trendovima, unaprjeđenjem i ulaganjem u energetsku učinkovitost i infrastrukturu, pozitivnih učinaka koje imaju na okoliš te postizanja financijskih ušteda, tijekom izvještajnog razdoblja kontinuirano se informiralo i savjetovalo zainteresirane skupine za sudjelovanje u projektima poticanja korištenja obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti (građani, tvrtke, JLS itd.). Tijekom izvještajnog razdoblja objavljeni su javni pozivi za javno prikupljanje prijava za dodjelu bespovratnih sredstava radi sufinanciranja mjera energetske obnove obiteljskih kuća na području Zadarske županije te za sufinanciranje korištenja obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne energije u kućanstvima, za vlastitu potrošnju kao i Javni poziv za sufinanciranje izgradnje novih sunčanih elektrana za proizvodnju električne energije za vlastite potrebe. Putem ovih poziva poticalo se stanovnike s područja Zadarske županije na povećanje korištenja obnovljivih izvora energije te posljedično tome da se smanje emisije stakleničkog plina CO_2, a sve u skladu s Europskim zelenim planom za postizanje klimatske neutralnosti do 2050. godine.

Ukupno je za sufinanciranje mjera energetske obnove obiteljskih kuća i korištenje obnovljivih izvora energije za proizvodnju električne energije u kućanstvima isplaćen ukupni iznos od 74.135.34,94 EUR/558.572,79 HRK.

Radovi na izgradnji sustava plinovoda te priključenja potrošača su tijekom izvještajnog razdoblja bili u tijeku, te je ukupno izgrađeno 43 km plinovoda te je priključeno 1.150 potrošača (50 poslovnih i 1100 privatnih korisnika) u Zadru, Biogradu n/M i dijelu Benkovca kao dio 1. faze plinofikacije Zadarske županije.

Tijekom izvještajnog razdoblja doneseno je Izvješće o provedbi Programa zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodbe klimatskim promjenama za područje Zadarske županije za proteklo četverogodišnje razdoblje od donošenja Programa (2017. godine).

Podatak koji se odnosi na pokazatelj potrošnje primarne energije (Neposredna potrošnja energije na području Zadarske županije, PJ) nije dostupan već se raspolaže samo s početnom vrijednosti pokazatelja u okviru dokumenta Akcijski plan energetske učinkovitosti Zadarske županije 2020. – 2022. U idućem izvještajnom razdoblju predviđena je izrada novog relevantnog dokumenta s potrebnim podacima za izračun.

Broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon pokazuje da je broj punionica porastao na 69. Ovaj rezultat posljedica je uspješnog sufinanciranja i poticanja izgradnje punionica za električna vozila te vozila na električni ili alternativni pogon nacionalnim i EU sredstvima, što je dovelo i do porasta broja vozila pogonjenih električnim te hibridnim pogonom u proteklom razdoblju na području Zadarske županije.

15. RAZVOJ KONKURENTNE, OTPORNE I ODRŽIVE POLJOPRIVREDE I PREHRAMBENOG SEKTORA

15.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Subjekti upisani u Upisnik poljoprivrednih proizvođača:	8.000 (2019.)	8.500	8.295 (2022.)
Udio prihoda poljoprivrednog sektora u BDP-u županije, %:	5,38 (2018.)	7	1,35 (2020.)
Područje pod ekološkom poljoprivredom, ha:	8.492 (2020.)	10.000	9.942 (2021.)

15.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 15

Tijekom izvještajnog razdoblja na osnovi Programa potpora poljoprivredi i ruralnom razvoju na području Zadarske županije objavljen je Javni poziv za podnošenje zahtjeva za dodjelu sredstava potpore iz područja poljoprivrede i ruralnog razvoja za 2022. godinu. Ukupno je u sklopu tog Programa isplaćeno 89 potpora, dok ukupni isplaćeni iznos za potpore u poljoprivredi i ruralnom razvoju kojima se pospješuje kvaliteta postojećih i potiče otvaranje novih seoskih gospodarstava, iznosi 183.958,68 EUR/1.386.036,70 HRK.

Tijekom izvještajnog razdoblja izrada projektne dokumentacije za sustave navodnjavanja provodila se na temelju Plana navodnjavanja za područje Zadarske županije, a nastavilo se i s izvođenjem hidrogeoloških istraživanja za potrebe korištenja vode za navodnjavanje. Završena je izgradnja sustava navodnjavanja Donja Baštica, te je s Agencijom za plaćanje u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju potpisan Ugovor o financiranju za projekt SN Donja Baštica gdje su odobrena sredstva u iznosu od 1,1 milijuna EUR/8,5 milijuna HRK. Tijekom izvještajnog razdoblja nastavilo se s provedbom upravljanja i održavanja projekata: SN Baštica I. faza koja obuhvaća 320 ha, SN Baštica II. faza koja obuhvaća 158 ha, te SN Lišansko polje obuhvata 240 ha.

Broj subjekata upisanih u Upisnik poljoprivrednih proizvođača s 8.000 u 2019. porastao je na 8.295 u 2022. godini, a rast se očitovao i kod pokazatelja ishoda površina pod ekološkom poljoprivredom. U 2020. godini bilo je 8.492 ha, a u 2021. godini 9.942 ha pod ekološkom poljoprivredom.

Promatranjem kretanja ukupnih prihoda i rashoda u razdoblju 2017. – 2021. u području poljoprivrede, šumarstva i ribarstva Zadarske županije vidljivo je da su ukupni prihodi uvijek veći od rashoda i kreću se u rasponu od 112.548.941,54 EUR/848 mil. HRK do 172.539.650,94 EUR/1,3 mlrd. HRK (ukupni prihodi) i 104.718.295,84 EUR/789 mil. HRK do 170.548.808,81 EUR/1,285 mlrd. HRK (ukupni rashodi). Iznos bruto investicija kreće se od 7.737.739,73 EUR/58,3 mil. HRK u 2019. do 18.873.183,36 EUR/142,2 mil. HRK u 2021. Porast broja zaposlenih vidljiv u prethodnim godinama nastavio se i u 2021., pa je tako u 2021. godini zabilježeno 1.557 zaposlenih, najviše u posljednjih pet godina.

Područje Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo gospodarstva Zadarske županije povećalo je broj zaposlenih za 7,8 %. Ukupni prihodi povećani su za 14,7 %, više od povećanja rashoda, pa je i ostvarena bruto dobit za 46 % veća od prethodne.

16. RAZVOJ KONKURENTNOG, ODRŽIVOG I OTPORNOG RIBARSTVA I AKVAKULTURE

16.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Udio prihoda sektora ribarstva i marikulture u BDP-u županije%:	**9,62 (2018.)**	**12,50**	**8,7 (2020.)**
Ulovi – unutarnje vode, t:	**21.048 (2018.)**	**25.000,00**	**n/p**

16.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 16

Zadarska županija predvodnik je akvakulture i ribarstva na Jadranu te vodeća u Republici Hrvatskoj. Ribarstvo predstavlja tradicionalnu djelatnost zadarske obale i otoka. U Zadarskoj županiji ulovi se i istovaruje više od 50 % ukupnog ulova ribe na hrvatskoj strani Jadrana. Karakteristika ribarstva Zadarske županije je i dobra organiziranost i gospodarska aktivnost ribara kroz zadruge, što je dodatno osnaženo osnivanjem 3 LAGUR-a (Lokalna akcijska grupa u ribarstvu).

Tijekom izvještajnog razdoblja u odnosu na pokazatelj koji se odnosi na udio prihoda sektora ribarstva i marikulture u BDP-u županije, došlo je do smanjenja kao posljedica novih propisa koji posljednjih godina reguliraju plivaričarski i kočarski ribolov, ali i ribolov malih ribarskih brodova. Dakle, nije moguće povećanje ribolovnog napora (broj brodova, ukupni GT i ukupni KW) jer doneseni propisi žele što bolje održati postojeće stokove sitne plave i bijele ribe. Podaci koji se odnose na pokazatelj ulova u unutarnjim vodama, tijekom izvještajnog razdoblja nisu bili dostupni noviji podaci u odnosu na postojeći podatak.

Najvažniji dio ribolova, plivaričarski ribolov, i u 2022. godini pod utjecajem je novih mjera koje je donio GFCM (Generalna komisija za ribarstvo u Mediteranu) u suradnji s Europskom komisijom i STECF-om (Znanstveno-tehnički i gospodarski odbor za ribarstvo). Prema

donesenom višegodišnjem planu GFCM-a, ulovi u 2022. i 2023. smanjit će se za 5 % za inćune i 8 % za srdelu od količina koje su ulovljene u 2021. Nakon prijelaznog razdoblja donijet će se novi višegodišnji plan na bazi novih podataka za razdoblje 2024. – 2029., a za svaku sezonu ulova biti će određen maksimalan limit ulova.

Kako se smanjuje broj brodova, smanjuje se i ukupni ribolovni napor izražen u KW i GT. Tako je vidljiv trend smanjenja ukupnoga ribolovnog napora koji je proporcionalan trendu smanjenja ribolovnih plovila. U promatranom razdoblju (2019. – 2022.) ukupni kapacitet flote izražen u KW smanjen je za 2408 KW, s 53.553 na 51.145, dok je ukupna tonaža flote smanjena za 596 GT, sa 9.971 na 9.375 GT.

Tijekom izvještajnog razdoblja nastavljene su aktivnosti na izgradnji Centra za školjkarstvo Zadarske županije, na području Općine Starigrad, koji se planira opremiti opremom za purifikaciju školjaka te opremom za istraživanje. Istraživački dio Centra je dogovoren sa Sveučilištem u Zadru, u svrhu mogućnosti istraživanja morskih organizama. Tijekom izvještajnog razdoblja nabavljena je i oprema za recirkularnu tehnologiju te je izrađen idejni projekt Centra i Elaborat zaštite okoliša, izdana je i lokacijska dozvola, te je nakon izrade glavnog projekta predan zahtjev za izdavanje građevinske dozvole.

Tijekom izvještajnog razdoblja a sukladno odredbama Pravilnika o dodjeli državne potpore sektoru ribarstva i akvakulture (NN 36/15, 62/17), donesen je Program za ostvarivanje potpora iz područja ribarstva i marikulture za 2022. godinu, te je sukladno Programu objavljen Javni poziv za podnošenje Zahtjeva za dodjelu sredstava potpora iz područja ribarstva i marikulture. Na temelju podnesenih zahtjeva odobrene su potpore za ukupno 5 tražitelja u iznosu od 6.286,06 EUR/47.362, 36 HRK.

Sredstvima fondova Europske unije tijekom izvještajnog razdoblja nastavilo se sa ulaganjima u marikulturu, razvoj ribarskog HUB-a, poticanje proizvodnje proizvoda više dodane vrijednosti te je nastavljena provedba odnosno prijavljeni su projekti s područja marikulture. Tijekom izvještajnog razdoblja prijavljen je projekt SAFE u okviru poziva za projektne prijedloge Jačanje bilateralne suradnje Republike Hrvatske i Kraljevine Norveške u zelenoj tranziciji. Predmetni projekt usmjeren je na jačanje suradnje RH i Kraljevine Norveške u sferi akvakulture i ribarstva, te se doprinosi zaštiti Jadranskog mora, razvoju cirkularne ekonomije te konkurentnijih modela akvakulture na području Republike Hrvatske. Tijekom izvještajnog razdoblja u sklopu provedbe projekta ARGOS, te promicanja zajedničkog integriranog pristupa u zaštiti riba i morskih resursa i poboljšanja uvjeta kakvoće morskog okoliša kroz akcije na više razina usmjerene izravno i neizravno na smanjenje pritiska aktivnosti ribarstva i akvakulture na

morski okoliš, održane su znanstvena konferencija o statusu i perspektivama ribarskog sektora u Jadranskom moru, te prekogranični trening i razmjena iskustava između hrvatskih i talijanskih operatera. U sklopu projekta nabavljena je oprema za recirkulacijsku akvakulturu školjkaša, koja je montirana u Centar za razvoj i edukaciju u Poličniku, te je puštena u rad. Tijekom izvještajnog razdoblja u sklopu projekta PRIZEFISH, kojemu je cilj jačanje tržišne vrijednosti prerađenih ribljih proizvoda, a koji se financirao iz programa prekogranične suradnje Italija – Hrvatska, te se temeljio na uvođenju prekograničnih, socioekonomskih razvojnih promjena u kooperativno obnovljivom iskorištavanju jadranskih ribljih resursa, odrađene su aktivnosti zatvaranja projekta (trajanje projekta bilo je od siječnja 2019. godine do 31. prosinca 2021. godine). Tijekom izvještajnog razdoblja završio je projekt ADRI.SMARTFISH, te su na završnoj konferenciji prezentirani rezultati s područja Zadarske županije, koji su se najviše odnosili na promociju sektora malog ribarstva, uključivanje ribara kroz promociju, izradu studije evaluacije sektora malog priobalnog ribolova za područje Zadarske županije, nabavu opreme za zadarsku ribarnicu te postavljanje umjetnog ribljeg grebena. Postavljeni umjetni greben je prvi umjetni riblji greben na području RH (postavljen kraja otoka Ošljak, Općina Preko).

17. UNAPRJEĐENJE PROMETNE POVEZANOSTI I MODERNIZACIJA PROMETNIH SUSTAVA ZA ODRŽIVO I SIGURNO PROMETOVANJE

17.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Zračni prijevoz putnika glavnim zračnim lukama:	**801.347 (2019.)**	**840.000**	**1.102.381 (2022.)**
Broj putnika na državnim linijama Agencije za obalni linijski promet, broj RH/ZŽ:	**13.808.890 (2019.) / 2.611.592 (2019.)**	**14.000.000 / 3.500.000**	**13.486.120 (2022.) / 2.926.919 (2022.)**
Ukupan broj prevezenih putnika po linijama autobusnog prijevoza (gradski, prigradski, otoci):	**7.834.667 (2020.)**	**7.900.000**	**5.725.000 (2021.)**

17.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 17

Tijekom izvještajnog razdoblja ostvareni su rezultati u skladu s planiranim u zračnom prijevozu za koji je 2022. bila rekordna godina u kojoj je kroz Zračnu luku Zadar prošlo ukupno 1.102.381 putnika. To je značajno povećanje u odnosu na 2019. kada je Zračna luka Zadar imala 801.347 putnika. U broju putnika 2021. godine po državama prednjači Njemačka s 31 % i devet destinacija, zatim Poljska s 13 % i sedam destinacija, UK sa 7 % i četiri destinacije, a zatim Francuska, Italija i Nizozemska sa 6 % udjela u ukupnom prometu. U 2022. godini povećao se broj destinacija na 67, od čega je 47 Ryanairovih uz djelovanje ukupno 17 prijevoznika. Uz prevladavajući broj niskotarifnih prijevoznika i dnevnih letova za Beč, četiri puta tjedno za Frankfurt i tri puta tjedno za München, značajno je to što se omogućuje povezivanje Zadra i Zadarske županije sa SAD-om, Australijom i Azijom uz samo jedno presjedanje.

Promet putnika i vozila u 2022. godini na državnim linijama u javnom obalnom pomorskom prijevozu je u porastu u odnosu na 2021. godinu za 14,1 % putnika i 8,9 % vozila. Na području Zadarske županije na brodskim linijama najviše putnika prevezeno je na liniji Preko – Zadar i obratno (428.862) što je porast od 39 % u odnosu na godinu prije. Svakako se bilježi ukupan

porast prijevoza putnika na brodskim linijama od 34 % u odnosu na 2020. godinu. Na trajektnim linijama najprometnija je linija Zadar/Gaženica – Ošljak – Preko i obratno (1.159.218). Porast prometa putnika na toj liniji iznosi 22,5 %, a vozila 25,5 % u odnosu na godinu prije. U usporedbi s 2021. godinom ukupan promet putnika na trajektnim linijama bilježi porast od 24 % za prijevoz putnika, a za prijevoz vozila 27 %. Na brzobrodskim linijama druga po redu najprometnija linija na Jadranu jest Zadar – Sali – Zaglav i obratno, s 85.820 putnika, te bilježi porast od 30,8 % u odnosu na godinu prije. Na svim brzobrodskim linijama na zadarskom plovnom području zabilježen je porast od 10 do 30 %. Iz dostupnih podataka vidljivo je kako je broj putnika na razini Republike Hrvatske u prethodnom razdoblju bio u padu te se lagano oporavlja, dok je na području Zadarske županije broj putnika u konstantnom porastu.

18. RAZVOJ I POTICANJE PRIMJENE KVALITETNIH I PROSTORNO RAVNOMJERNO DOSTUPNIH ELEKTRONIČKIH KOMUNIKACIJSKIH SUSTAVA

18.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Kućanstva sa širokopojasnim pristupom internetu:	50.199 (2019.)	56.500	48.292 (2022.)
Broj novih e-usluga za građane	0 (2020.)	2,00	1,00 (2022.)

18.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 18

Tijekom izvještajnog razdoblja, pri pokazatelju ishoda koji se odnosi na broj širokopojasnih priključaka putem nepokretne mreže, zabilježen je pad u broju priključaka. Međutim, pad u broju priključaka prati nacionalnu razinu gdje je s 1.154.773 priključaka u 2019. ostvaren pad na 1.048.489 u 2021. godini. U Zadarskoj županiji ostvaren je pad s 50.199 (2019.) na 48.292 (2022.) priključka. S druge strane, broj priključaka putem pokretnih mreža (UMTS, HSDPA, i sl.) na nacionalnoj razini je s 3.623.860 u 2019. godini povećan na ukupno 4.716.731 u 2022. godini te u tom dijelu valja tražiti razliku u broju priključaka, kao i u rezultatima novoga popisa stanovništva, odnosno ubilježenoga pada ukupnog broja stanovnika na području Zadarske županije, te kroz negativne demografske trendove koji karakteriziraju i ostatak područja Republike Hrvatske.

U pogledu pokazatelja broj novih e-usluga za građane ostvarena vrijednost je 1,00 i odnosi se na usluge Sustava eZadrani koji je osmišljen s ciljem jednostavnijeg, bržeg i transparentnijeg korištenja e-usluga na području grada Zadra. Korisnički dio sustava čini web portal na adresi ezadrani.hr koji predstavlja jedinstvenu točku pristupa elektroničkim uslugama Grada Zadra, trgovačkih društava kojima je Grad Zadar (su)vlasnik, kao i ustanova kojima je osnivač.
Tijekom izvještajnog razdoblja prijavljen je i projekt Priprema projektno-tehničke dokumentacije za projekt Digitalne transformacije Zadarske županije, a evaluacija projekta je

još u tijeku. U tijeku je i daljnji razvoj digitalnih usluga zdravstvenog sustava Radiološki informacijski sustav i Portal pacijenta.

19. POVEĆANJE TERITORIJALNE KOHEZIJE ZADARSKE ŽUPANIJE I POTICANJE RAVNOMJERNOG I ODRŽIVOG RAZVOJA S NAGLASKOM NA OTOKE, BRDSKO-PLANINSKA I POTPOMOGNUTA PODRUČJA

19.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Broj JLS-ova koji imaju indeks razvijenosti ispod 100:	7 (2020.)	5	7 (2023.)
Udio stanovništva koje živi na otocima u ukupnom broju stanovnika županije,%:	12,42 (2019.)	13	12,37 (2021.)
Broj stanovnika mikroregije zaleđa Zadarske županije:	27.436 (2019.)	28.000	28.590 (2021.)

19.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 19

Kada se promatra napredak u ostvarivanju postavljenog predmetnog posebnog cilja evidentno je da je potrebno uložiti dodatne napore kako bi se demografska i gospodarska revitalizacija ruralnih i potpomognutih područja ubrzala i poboljšala. Slijedom navedenog, demografska i gospodarska revitalizacija ruralnih područja i razvoj pametnih sela od neizmjerne su važnosti za daljnji razvoj i teritorijalnu koheziju Zadarske županije. Jednako kao i na području cijele županije, revitalizacija ruralnih područja Zadarske županije temelji se na daljnjem unaprjeđenju prometne, komunalne, socijalne i druge društvene infrastrukture i njima pripadajućih usluga, za što važno uporište ima korištenje sredstava iz EU fondova te programa poput Integriranog teritorijalnog programa.

Udio stanovništva koje živi na otocima u ukupnom broju stanovnika županije s 12,42 % u 2019. godini smanjio se na 12,37 % u 2021. godini što je posljedica i prethodno spominjanih negativnih demografskih trendova, te ukupnog smanjenja stanovništva prema najnovijemu popisu i podacima Državnog zavoda za statistiku. Osjetljivi otočni ekosustavi zahtijevaju posebnu skrb u vidu daljnjeg razvoja vodnogospodarske infrastrukture, sustava gospodarenja otpadom te drugih projekata usmjerenih zaštiti prirode i okoliša i jačanja otpornosti otoka na

klimatske promjene, koji su i provođeni tijekom izvještajnog razdoblja. Upravo specifičnost i očuvanost otočnih prostora postaje poluga za prepoznatljivost otočnih proizvoda i usluga, te komparativna prednost koju ti prostori posjeduju.

Prema Popisu stanovništva iz 2021. godine, u mikroregiji zaleđe Zadarske županije zabilježen je rast stanovništva u odnosu na procjenu iz 2019. godine od 1.154 stanovnika. Najveći pad broja stanovnika mikroregije zabilježen je u gradu Obrovcu (-5,37 %), dok je veći broj stanovništva u odnosu na procjenu zabilježen u gradu Benkovcu (10,96 %), općini Gračac (9,5 %), općini Lišane Ostrovičke (8,21 %), općini Zemunik Donji (7,73 %) i općini Polača (6,93 %).

Tijekom izvještajnog razdoblja pokrenuta je izrada Plana razvoja otoka Zadarske županije 2021. – 2027. kao teritorijalne strategije razvoja otoka, te kao dodatka Planu razvoja Zadarske županije 2021. - 2027. godine, u svrhu provedbe Integriranog teritorijalnog programa 2021. - 2027. godine, kao preduvjeta za korištenje osiguranih sredstava za područje otoka, odnosno za realizaciju provedbe projekata na otocima, s područja društvene, javne, poslovne infrastrukture, zaštite okoliša, prilagodbe klimatskim promjenama, valorizacije kulturne baštine, te poticanja energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.

20. JAČANJE POZICIJE REGIONALNOGA GOSPODARSTVA, PAMETNE SPECIJALIZACIJE I RAZVOJ PAMETNIH GRADOVA

20.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Pokazatelj ishoda	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost	Ostvarena vrijednost, (godina podatka)
Indeks gospodarske snage županije	**89,8 (2020.)**	**100**	**86,1 (2021.)**
Stanovništvo koje živi u područjima s integriranim strategijama urbanog razvoja:	**114.272 (2019.)**	**118.000**	**108.015 (2021.)**
Broj sporazuma o znanstvenoj i/ili tehnološkoj suradnji i programa prema razini suradnje:	**25 (2020.)**	**30,00**	**45 (2022.)**

20.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 20

Stanovnika koje živi u područjima s integriranim strategijama urbanog razvoja u 2019. godini prema procjeni bilo je 114.272, međutim prema popisu stanovništva iz 2021. godine službeni broj iznosio je 108.015 stanovnika, te su i na ovom područja obuhvata, ukupno u odnosu i na procjenu iz 2019. i na raniji popis stanovništva zabilježeni negativni demografski trendovi.

Broj sporazuma o znanstvenoj i/ili tehnološkoj suradnji tijekom izvještajnog razdoblja, prvenstveno Sveučilišta u Zadru, znatno se povećao u odnosu na početnu i ciljnu vrijednost, i ostvarenih 45 sporazuma optimističan je pokazatelj koji pridonosi bržem i uspješnijem jačanju pozicije regionalnog gospodarstva te pametne specijalizacije na području Zadarske županije.

Mjere koje će u daljnjem vremenskom razdoblju omogućiti ostvarenje zacrtanog cilja, naslanjajući se na dosad poduzeto, te poticanje daljnjeg razvoja pametne specijalizacije su primjena regionalne inovacijske politike i stvaranje regionalnog inovacijskog sustava (RIS), unaprjeđenje regionalnog eko i inovacijskih sustava za poduzetnike, dodatna turistička valorizacija prirodne i kulturne baštine, uz daljnja poduzimanja mjera i politika koje za cilj imaju ulaganje u istraživanje i razvoj te interakciju između znanstveno-istraživačkog, kreativnog i proizvodnog sektora, čime će se privući strana ulaganja visokotehnoloških

korporacija s ciljem proširivanja mogućnosti za uklapanje u lance visoke dodane vrijednosti na temelju pametne specijalizacije.

Zaključak

Unatoč brojnim izazovima prvenstveno nastalim kao posljedicama krize prouzrokovane pandemijom COVID-19 ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda u provedbi posebnih ciljeva Plana razvoja Zadarske županije 2021. – 2027. pokazuju da je učinjen značajan napredak.

Ostvarenje određenih posebnih ciljeva odnosno ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda posebnih ciljeva, realizirano je iznad očekivanja dok je napredak u realizaciji dijela postavljenih posebnih ciljeva išao nešto sporije zbog objektivnih i otežavajućih okolnosti.

Generalno govoreći ostvaren je veliki napredak u ostvarivanju posebnih ciljeva odnosno ostvarenim vrijednostima pokazatelja ishoda posebno u poticanju industrijske tranzicije prema nišama visoke dodane vrijednosti, razvoju Zadarske županije kao prepoznatljive destinacije održivog, pametnog i cjelogodišnjeg turizma, u podizanju razine očuvanja i valorizacije kulturne i povijesne baštine uz razvoj kreativnih industrija i dostupnosti kulturnih sadržaja, u povećanju usklađenosti odgojno-obrazovnog sustava s potrebama društva i gospodarstva, poboljšanju kvalitete i učinkovitosti javnopravnih tijela lokalne i regionalne samouprave, u podizanju kvalitete zdravstvene zaštite i socijalne skrbi , u razvoju i unaprjeđenju učinkovitosti sustava sporta za poticanje rekreacije i vrhunskih sportskih rezultata, u unaprjeđenju sustava za jačanje otpornosti Zadarske županije, unaprjeđenju sustava zaštite okoliša i očuvanju prirodne baštine i održivog upravljanja prostornim resursima te unaprjeđenju kvalitete komunalne infrastrukture i usluga. Realizacija pojedinih posebnih ciljeva zahtijeva dodatne napore i daljnja ulaganja kako bi se izvršili i postigli zacrtani ciljevi na dobrobit svih građana. Prvenstveno se to odnosi na povećanje uloge znanosti i istraživanja u gospodarstvu Zadarske županije, u jačanju pozicije gospodarstva Zadarske županije kao regionalnog gospodarstva, pametne specijalizacije i pametnih gradova, u jačanju poticajnog okruženja za život mladih i obitelji, te stanovnika u ruralnim područjima zaleđa. Isto tako, rezultati Popisa stanovništva iz 2021. godine ukazuju na dodatne izazove zbog kojih su važnost i nužnost strateškog planiranja na regionalnoj razini, izražene više nego ikada prije.

S druge strane zaposlenost se stalno povećava te je s 59.509 zaposlenih u 2022. godini u Zadarskoj županiji zabilježena najviša stopa zaposlenosti u posljednjem desetljeću. Također produktivnost rada mjerena kao prihod po zaposlenom također je značajno porasla i iznosi 89.448,45 EUR/673.945,99 HRK (2021.).
Pokazatelji gospodarskih kretanja u Zadarskoj županiji u 2021. godini su zadovoljavajući i ohrabrujući. Poduzetnici su ostvarili ukupne prihode u iznosu od 2,3 milijardi eura /17,6

milijardi kuna te dobit razdoblja u iznosu od 199 milijuna eura/1,5 milijardi kuna te neto dobit od 145 milijuna eura/1,1 milijardu kuna. Također, prema pokazatelju ekonomičnosti poslovanja, poduzetnici Zadarske županije drugi su po rangu uspješnosti u odnosu na poduzetnike svih županija RH. U tijeku je rekordan investicijski ciklus od 464 milijuna eura/3,5 milijarde kuna, a brojni projekti realiziraju se u svim dijelovima županije što ima za cilj jednakomjeran regionalni razvoj.

U konačnici aktivnosti koje su tijekom izvještajnog razdoblja poduzimane usmjerene su na regionalni razvoj, razvoj vlastitih snaga u svim područjima djelatnosti, jačanje Zadarske županije kao upravnog, gospodarskog, demografskog, kulturnog i znanstvenog središta koje okuplja velik dio sjeverne Dalmacije i južni dio ličko-krbavskog prostora te promoviranje kulture rada i društveno odgovornog ponašanja u interesu svih građana Zadarske županije.